

SZÉKESEFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének

A lap ára

házhöz hordással vagy postán küldve:
Egy évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.

Hirdetmény

a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petitsor:
Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 krért
igtattatik be.

KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap.

45. szám.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Széchenyi-utca 5-ik sz.) czimzandók; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak Klökner Péter kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyitásterben megjelenő közlemények után három hasábos petitsorért 10 kr. fizetendő.

Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

A tornászat nevelészetű szempontból.

Az embernevelés sikeresen eszközölhetővé sok jó eszköz áll rendelkezésünkre, mind meg olyan, melyeknek egyedül helyesen és ügyesen alkalmazásától függ az embernek tükélyes alakban való előállítása. Eme jó eszközök között különösen százdunkban a tornászat nemesen emelkedett föl többi társai mellett, s midőn hasznossága és szükségessége eredményekben tehát tényleg igazolva van, nem csuda, ha a nevelési eszközök sorában most már az elsőrendűek között leljük mind nagyobb és nagyobb mérvű szerepkörrel. A tornászat mi- és minősége iránt nincs tehát többé kétség, mert a gyakorlati alkalmazásban általános nevelészetű hatályosságát fényesen kitüntette, és ez már magában eléggé követelő körülmény, hogy az az embernevelés munkájában kellő figyelemben részesítsék. Ebből folyólag elvitathatlan vívmánya most már a tornászatnak az, hogy mint eszköz, ügyes kézzel s jól használva az embert testileg s lelkiileg nevelni segíti és pedig oly oldalról, melyen semmi más eszköz által nem pótolható. Kétségtelen ennél fogva a tornászat nevelészetű nagyságát is, mely tisztán és félreismertetlen alakjában állandó előttünk, ha a tornászatot nevelési eredményeiben, illetve, nevelészetű szempontból vizsgáljuk meg.

A tornászatnak nincs egy ága sem, melyből az ember képzésére nézve és pedig ennek egyik vagy másik irányát illetőleg reményekre jogosító bimbók ne fakadnának. Azáltal, hogy arányosan képezi a testet, edzi ennek erejét, biztos alapját veti meg az ügyes mozgékonyaságnak és mindazzal elősegíti és főtartja az egészséget, azt mondhatjuk, hogy a tornászat nagy mérvben eszközöli a testi nevelést, mert célirányosan elősegíti a testet fejlődésében, sőt mennyiben születési hibák, rossz házinevelés és egyéb befolyások által a test netán elhanyagoltatott volna, ez esetben is nagyon hatékony gyógyszerül lép elő és sok, mondhatnók legtöbb ilyen esetben bámulatos eredményeket biztosít alkalmazása. — Bizonyítékait ennek már a gyermekkorban is föltaláljuk, a mint hogy a tornászó növendékek legtöbbje deli alkatával, pozsgás arcztükrével és villogó szemek bator nézésével mintegy illatozni látszik a viruló egészségtől, míg másrésztől bizonyíték a számtalan beteg gyermek, kiknél a testi egészség helyreállítása közvetlen és majdnem kizárólag a tornászat behatásának irható fél érdem gyanánt. De legtöbbet és így azt, hogy a tornászat határozottan hivatott és nagy szereppel bír a testi nevelésben — bizonyítanak tornász ifjaink és felültreink általában, ezeknél a tornászatot már teljes való nagyságában, úgy szólván végeredményeiben észlelhetjük. És eme bizonyítékok mind tények a tornászat életében lettek valósulva; minél fogva azt hiszem, hogy a tornászatnak a testnevelés szempontjából kívánatos feltüntetésére a mondottakon túlhajtott érvelés időpazarlással és hasztalan erőlködéssé fajulna.

Helyén látom ekként a tornászatot másodsorban a szellemi nevelés szempontjából világitani meg. Ide célzó érveimnek lehetőleg kimerítő, noha fővonalakban jelzett összegezését már annyiban is kívánatosnak tartom, mennyiben tudom, hogy vajmi kevesen akarnak a szellemi nevelésben csak némileg is kimagaslóbb eredményeket keresni, melyeket a tornászat czélozandott. Ennek ellenében és eddigi

fejtegetésem alapján utalok első helyen is a paedagógia egyik örök igaz és arany nevelési elvére: „Egészséges testben a lélek is egészséges.” Ezen elvet a tudomány állította fel, a tudomány pedig tapasztalatra, meggyőződésre épít. Ha most áll az, hogy a tornászat a fentebb jeleztem mértékben hat az ember testi egészségének épentartására és edzésére, ugy azt is kell fogadnunk, hogy habár közvetve, de a lélek egészséges voltát is biztosítani kívánja. Mennyiben való ez, megtekinthetjük közelebbről, a mint hogy ugy kell találunk, hogy az egészséges ember mindig fogékonyabb, vizsgálódásában figyelme kitartóbb, megtartó és teremő elemereje erősebb, a nehézségekkel szemben nem csüggeteg, daczol az életviharaival és nem görnyed le könnyen a sors csapásai alatt, mert erős lelkével megsokszorozza testiereje képességét, azt amannak uralma alá helyezi. Ilyennél egészségesnek, életerőnek mondhatjuk a lelket is; míg a beteg test, ha még oly szép lélek lakik is benne, a kellekek valamennyivel vagy ezeknek ugyanoly kifogástalan minőségével soha nem bírhat, mert a beteg test épen a véletlenül belé zárt nagy lélek alatt roskad össze leghamarább. Száz meg száz eset igazolta már ezt, s így maga az élet mutat oda, hogy edzik és erősítjük a testet, mert csak a testi erők védbástyái mögött fejlődik ki a fonséges és uralkodásra teremtett szellem.

Ennél fogva nem vétek tán, mikor azon véleményen vagyok, hogy az élet ez irányú követelése adott létet a tornászatnak, valamint hogy ugyan-e követelésben találom leghűbben megjelölve a tornászatnak paedagógiai hivatottságát. Ez volna tehát a legfelsőbb rangú érv, mely a tornászat szellemi nevelészetű hatékonyságát támogatja. A többi érv, mint e főpontra irányul, a mennyiben valamennyi az ember szellemi életképességét kívánja táplálni. Elfogulatlanul szemlélődő paedagógus azt hiszem, nem vonakodik a tornászatnak érdemül oda itélni, hogy az a növendék szellemi erőinek egybehangzó és helyes irányú működésére nagyban hat, mert a tornászat felvidítja a kedélyt, a vidám kedély pedig tudjuk, hogy egyedüli és leghatalmasabb rugója a szellem életének. Más részről a tornászat bátorságot önt a lélekbe, tüzei ennek akaratképességét, segít az önismeretre s mindezzel lángra lobbanítja az egyéni szabadságérzet szunnyadó szikráját. Még egyik nagy szerű kifolyása a tornászatnak, hogy midőn erősíti, edzi a testet, ugyanakkor felkölti és táplálja a lélek éberségét, mely ismét odavezet, hogy az ember képesül testi erőt azon irányban érvényesíteni, mely földi magas rendeltetésének beltöltésében nyilvánul. Azok a szálás, egészséget lehelő, igazi férfias külsejű és nemes batárságuk által tisztelget parancsoló tornászaink élő argumentumai a tornászat általános nevelési hatásos voltának s valljuk be őszintén, hogy csak azért vagyunk minden tekintetben még más művelt nemzetek mögött, mert nemzettestünkben nincs a tornászszellem odáig fejlesztve, hogy képesitene nemzetünket önbajai legyőzése után a mindig daczoló természet diadalomteljes meghódítására.

Terjeszszük és vigyük át népünk életébe tehát haladéktalanul a tornászatot, ezt nemzetünk létérdeke és a nevelészet törvényei egyaránt sürgetve követelik.

Bardon József,
székesfejérvári fötanító.

Ismertetés.

Adatok a hajdani nagytemplom sírjai sorsához.

Előbbi cikkeimben előadtam hajdani jeles templomunk történetét, de minden adatot azon okból nem találtam helyesnek felhozni, nehogy sok kisebb adat felsorolása által a történelemnek összes áttekintése neheztessék, azért jónak tartom pótlólag némelyeket előadni.

Az ásatások mindenütt nagy figyelmet gerjesztettek, s igen sokan azon várákozásban vannak, hogy itt eltemetett több király hullája, koronákkal s egyéb királyi jelvényekkel felékesítve fognak találatni, valamint egyéb egyházi kincsek s ritka régiségek, azonban ezek csalódnai fognak, minek megmutatására előadom azon sajnós körülményeket, melyek e várákázást meghusitják, azaz ezen sírok kipusztításáról szóló adatokat.

Már Pray, Szvorényi Mihály, Fejér, Henszlmann urak közölték Lajos királynak 1349 ben diplomáját, mely egy királyi sir megszenteltetését tárgyalja; — Thuróczy János — Chron. L. 2. C. 99. — azt mondja, hogy Róbert Károly 1342-ik évben elhunván, drága fejére arany korona tétetett, királyi testére igen becses gyöngyökkel megrakott palást és nadrág, lábaira pedig arany sarkantyuk adattak. — E drágaságok az akkori Custos Jánost annyira olvakították, hogy ama király testét felássá, megmeztelenítette, s az arany koronát is elvitte, — ezért ő hivatlenégi bünbe esvén, minden jószágai elvesztésére, holtiglanig kenyér és víz mellett töltendő fogságra ítéltetett, a jószágai közül Gyogót Zalamegyében a király anyjának Erzsébet asszonynak adta, ki azt ugyanazon évben a budai apácáknak adományozta. (Fejér CD. J. IX. V. I. p. 644. és 699.)*

Midőn 1490-ik év nov. 18-án Maximilián, mint trón követelő, Székesfejérvárt elfoglalta, Istvánfy idézett állítása szerint a nagytemplom egyéb kárt nem vallott, minthogy abból egy keresztet elvitt, melyet Mátyás által Bécsből hozottak állított, ám de Bonfin dec. V. L. I. azt is állítja, hogy a győztesek a nőket sem kimélvén, többen közülök a bold. anya templomába és királyok szentélyébe betörvén, mint mondják Mátyás király sírja felett hármat megöltek, sőt annak ellankadt — tabidum cadaver — hulláját lándzsákkal kiemelni törekedtek. — Kinek van igaza? igaz ugyan, hogy Bonfin sokszor nagyit, de ő a maga korabeli eseményről ír, holott Istvánfy egy századdal később írta a jeles művét, — de az is megjegyzendő, hogy Bonfin is azt mondja: mint mondják — ut aiant — Fessler — Geschichte der Ungarn 5 TH. p. 733. ezeket állítja. — a győztesek a tilalom daczára a templomok és kolostorokat kirabolták, a királyok sírjait felbontották, a koporsókat felfeszegették és a hullákat az ékességeiktől megfosztották, a polgárokat rabokká tették, s az asszonyok, s szüzeket sem kimélték. — Maximilian másnap a várba jövén, s ezen tettet helytelenitvén, a garázdálkodásnak véget vetett. — Honnét vette Fessler e körülményes állításait nem tudom, de ha igaza van, egy nap alatt a garázdálkodók sokat elkövetettek.

1543-ik évben a törökök Fejérvárt elfoglalván, Bethlen állítása szerint, nem sokára a királyi sírokat két ízben kirabolták, — ámde van egy másik adat, mely ennek ellent mond, ugyanis: midőn a gesnyeszei ütközet után a hajdúk Erdélyben gyalázatosan pusztítottak, s különösen Gyula-Fejérvárot, a templomot kirabolván, a sírokat is felverték, nemsokára három basa e templomba meuvén, s ezeket látva az egyik e szavakra fakadt: „ezek keresztények? ez a ti kereszténységtek? ilyen a ti istenitiztelettek? minálunk Székesfejérváron azután, miután Soliman császár megmentette és megvette nem ily apró temetések vol-

*) E János Custos birtokos családtagja volt, mert egy testület egyes tagjának bünéért egy morális testület jószágai el nem koboztattak; tudjuk, hogy időnként több püspökök estek hivatlenégi bünbe, de azért a jüspökség jószágai királyiakká nem lettek

tanak, de az királyok, temetések és koporsójuk minden bántás nélkül maradtak; mikor mi Esztergomot, Budát, Pestet megvettük, valami levelet ott találtunk, egy tenyérnyi papiros is elnem vesszett benne, mindazonképen helyén vagy, valamint az keresztények hagyta. — (Erdélyi történelmi adatok 1-ső kötet. G. Mikó Imre Homonay Bálint kézírata után. 204. l.) Itt is lehet kérdeznünk kinek van igaza Bethlen Farkas, vagy Homonay Bálintnak? — Ezeket túl még sok csapás érte e templomot.

Midőn 1601. évben, Mercour vezénylete alatt vallonok és németekből álló sereg Fejérvárt úgy körül fogta, hogy a törökök annak meg nem tartásáról meggyőződtek, a királyi-lak, nagytemplom, s más néhány épület alapjait aláaknázták, s lőporral megöltötték. — Elfoglaltatván a város, a vallonok a királyi palotába mentek, hanem ekkor a lőpor meggyújtatván a palota szétszórtatott, hatvan vallon pedig a légbe röptetett, — a tűz a templom alatti aknákkal is közöltetvén e templom is nagy részben felvettett, a betódult vallonok közül pedig kétszázán szinte a légbe röptetett; — ezeket így írja Istvánfy Hist. L. B2. — Orthelius szinte ezeket mondván kevés változtatással, így folytatja: e szomorú és számközlésre méltó állapotban a vallonok a nagyobb házakba tolakodván azokat kirabolták, sőt más házakból prédával jövő németeket is megtámadták, s tőlük a zsákmányaikat elvették, ezentul a nagy templomban lévő régi királyok sírjait is felverték, kikutatták és pusztították. — Orthelius folytattván a történelem irást 1602-ik évről ezek írja: néhány katona Sz.-Fejérvárban a szt. István temploma egyik kisebb kápolnájában, hol szent László királynak neje, és hajadon leánya Maria voltak eltemetve, a törököktől eddig megkímélt kriptá követt éjjel kartács golyóval feltörvén a holt testeket ékszeraitól és diszitményeitől megfosztotta; de miféle katonák voltak e méltatlankodók eddig meg tudni nem lehetett. — Ennyi fosztogatás és pusztítás után méltán lehet csudálkozni, hogyan kerülhetett el a rablók figyelmét ama két királyi hulla, mely 1848 ik évben megtaláltatott és azon többi sír, melyek akkor szinte felfedeztetek, mert Fejérvárban köztudomású, hogy ez alkalommal egy előkelő városi hivatalnoknak sok ily ékszerek jöttek birtokába, ki azok nagy részét igen érdemtelten személyeknek ajándékozta, egy részét a fiainak hagyta, kik azokat szinte eladták, — mi hiteles tanukkal is bebizonyítható, — s így azokat bármily szorgos kutatással sem lehet már egybegyűjteni.

Az előadottak után, úgy hiszem nem nagy prófétai ihlettség kell annak megjövendölhetésére, hogy itt valami nagyobbszerű kincseket, vagy nevezetességeket találni csakugyan nem fognak s így a várható eredmény csupán építészeti tudomány némely eddig homályos pontjai felvilágosítására fog szolgálhatni, mit minden tudomány és művészet kedvelő örömmel s köszönettel üdvözlend.

Rosty Zsigmond.

Hatósági élet.

Pályázati hirdetés.

Székesfejérvár szab. kir. város községi iskoláinál egy altanító állás lévén betöltendő, fölhívatnak mindazok, kik erre 485 frt. készpénz, vagy 425 frt. készpénz és szabad lakással díjazott állásra pályázni óhajtanak: hogy kellőleg fölszerelt folyamodványait f. évi november 15-ikéig a városi ígató-hivatalhoz beküldjék, a később érkezendő folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak.

Székesfejérvárott, 1874. october 18-án.

Say Rudolf, iskolaszéki elnök.

Egyletek és intézetek.

— **Hirdetés.** A székesfejérvári színházi részvénytársulat által a színházi épületben levő 13 elsőemeleti és 7 másodemeleti páholy nyilvános árverés útján — örök áron elárvereztetik a következő árverési feltételek mellett: 1) Az egyes páholyok kikiáltási ára 1500 frt., mely vételár-összegeből a vevő 1/3-részt a vétel után legfeljebb 8 nap leforgása alatt lefizetni köteles. A még fennmaradó 2/3-része névze szabadságában hagyatik a vevőnek 1/3-ot egy év, s a többi 1/3-ot két év múlva lefizetni — a visszamaradt összegeből azonban övenkint hat száztól kamatot fizetend. 2) A vevő az általa megvett páholy használatából soha és semmi szín alatt ki nem zárathatik, s azt nemcsak maga használhatja hanem használatát másra bármikor s bármely időszakra, sőt véglegesen is — minden jogaival, de az utóbbi esetben a fizetési kötelezettség törlesztése előtt, csak a választmány beleegyezésével — átruházhatja, azonban az irányában fenálló kötelezettségek a jog utódokra is átszármaznak. 3) A páholyok használatát azon kötelezettséggel jár, hogy valahányszor az látogatattik, a páholyt élvezők személyenkint az illető előadási napra határozott földszinti belépti-díjt a színházi bérlőnek fizetni — illetve a pénztárnál földszinti jegyet váltani kötelesek. 4) A vevőnek szabadságában hagyatik a vett páholy iránti haszonélvezeti jogát telekkönyvileg bekebelezetnie. 5) Ha idővel a színházi részvénytársulat az eladott páholyokat visszaváltaná vagy netalán a város a színházat megvevén ugyan azt tenni kívánná, kötelesek a vevők — illetőleg azoknak jogutódai azokat az eredeti vételáron visszabocsátani, azon feltétellel azon-

ban, hogy ezen visszaváltás minden eladott páholyra névze egyidejűleg történjék. Ha a visszaváltott páholyok bére adatnának, az előbbeni páholytulajdonos volt páholya kibérlésére 1 évig előjoggal bír. A fent említett feltételek alapján az árverés nyilvánosan az e re a választmány által kiküldött bizottság folyó évi october hó 25-dik napján azaz Dömötöri vásár vasárnapján délután 4 órakor a helybeli kereskedelmi csarnok olvasó-termében (az új színházi épületben) fog megtartatni, melyre a t. venni szándékozók tisztelettel meghívatnak. — Székesfejérvárott, 1874. october 20. án. — A székesfejérvári színházi részvénytársulat választmánya.

— **A helybeli „Vörösmarty-kör“** e hó 18-ikán választmányi ülést tartott, mely gyűlés tárgyaiból a következőket említjük fel: a költségvetésre kiküldött bizottság jelentése olvastatott fel, mely szerint 160 frt. összeg erejéig butor beszerzés ajánltaik, mi is elfogadtatván a jelentés alapján a beszerzendő butordarabok meghatározottak. — Henszlmann Imre urnak a tartott felolvasásért jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatott. — Beterjlesztett a műkedvelők által tartott előadás jövedelmének a kör javára eső része 91 frt. 19 kr; az összeg a könyvtár gyarapítására fordítatik, s egyszerűs-mind a műkedvelőknek jegyzőkönyvileg elismerés és köszönet szavaztatott. Majd a könyvtár vizsgálatra kiküldött bizottság jelentése olvastatott fel. Új tagul Kabdebő IX. huszárezredbeli őrnagy választatik egyhangul meg.

— **A színházi társulat** választmányára e hó 22-én ülést tartott. A tagok szép számmal jelentek meg. — Először is alelnök jelenti, hogy az előadásra fentartott húsz páholyból bérlébe 20 előadásra csak 10 adatott, ezen 10 mikénti értékesítése körül élénk vita fejlődött. — Elhatározatott, hogy a szinígazgató az előadások után járó díjat, minden pénteken egy hétre előre tartozik lefizetni a színházi társulat pénztárába. — Grosz volt házmaster kérvényére 30 frt. adomány szavaztatott meg. — Juraszek vál. jegyző indítványára elhatározatott, hogy a szinpad felszerelésére 2 garnitúra butor fog azonnal megrendeltetni. — Kreutzer N. indítványozza, hogy a közönség hívassék fel, miszerint színházi czélokra ruhákat s fegyvereket adományozzon, mi elfogadtatott, lapok útján felhívás intéztek. — Különbben már többen ajánlottak ruhákat és tárgyakat.

— **A székesfejérvári önkényes tüzoltó-egylet** f. hó 18-án a város háza nagytermében mintegy 50 tag jelenlétében közgyűlési előtervezetet tartott, mely alkalommal elnökölő Havranek József főparancsnok lelkes felszólítást intézett a megjelent tagokhoz, hogy az eddigi miret közönyből kivétközve, minden egyes tüzoltó buzgó tagja legyen az egyletnek. Azután az alapszabályokra és szolgálati utasításra vonatkozó módosítás terjesztett elő megvitatás végett; mely e hóban tartandó rendkívüli közgyűlés tárgyaúl egyelőre elfogadtatott. — A módosítás egy polgári tüzrendőrség felállítását, és a tagok között netán előforduló surlódások kiegyenlítésére egy becsület bíróság felállítását hozza javaslatba; különösen kiemelendő még azon indítvány, hogy a működő tagok mentessenek fel a havi illeték fizetésének kötelezése alól. A rendkívüli közgyűlés megtartása f. évi november 8-ikára tűzött ki; a közgyűlést egy nagy diszgyakorlat előzi meg, mely a főparancsnok személyes vezénylete mellett november 1-jén fog megtartatni. T. O.

— **Meghívás.** A székesfejérvári önkényes tüzoltó-egylet összes pártoló, alapító és működő tagjai ezennel tisztelettel meghívatnak a folyó évi november 8-án a város háza nagytermében d. e. 10 órakor tartandó **rendkívüli közgyűlésre.** A közgyűlés tárgyai: 1) Alapszabályok módosítása. 2) Szolgálati dolgok. 3) Az egyenruha és jelvényekre vonatkozó javaslat. 4) Netán előforduló indítványok. — Kelt Székesfejérvárott, 1874-ik évi oct. 18. án. A parancsnokság megbízásából: **Havas József, segédtiszt.**

Megyei és városi hírek.

— **Városi közgyűlés** tartott october 23-án a marhavásár tárgyában; miután a miniszterium egy legújabb rendeletével azt betiltá. A vásár iránt kétféle indítvány terjesztett elő. Say József indítványozá, hogy a kapitány küldessék fel a miniszterhez a vásári engedély megadásaért, Kaiser Sándor indítványozá, hogy a miniszteri leirat, miután a törvényvel ellenkezik felretétvén a vásár egyszerűen tartassék meg. Hosszas és élénk eszmecsere után elhatározatott, hogy a városi kapitány azonnal Pestre menvén a minisztert — tekintve a viszonyokat — a vásártartás iránti engedélyadásra felkérje.

— **Színházi választmányunk** műszaki osztálya e hó 20-án tartott ülésében határozatilag kimondta, hogy a műszaki osztály hivatalos közleményei, ugy a színházban előadandó darabok sorozata hetenkint előre lapunknak mindig közzététel végett beküldendők; ugyan ezen értelemben a szinígazgató is utasítva lett.

— **Czobor Béla** munkatársunk régészeti műve ily czímmel: „A középkori egyházi művészet kézikönyve“ már sajtó alatt van. E mű célja a külföldi, de különösen a hazai középkori egyházi műépítészeti, szobrászati, festészeti, ötvös művészetet, himzést és öltözéket a műveltebb közönségnek bemutatni. Mintegy 160 szakavatott vésű alól kikértült ábra fogja a művet díszíteni, melynek ajánlására fölösleges

volna fölhoznunk mint azt, hogy e költséges munka a hirneves és kitűnő szaktudós Ipolyi Arnold besztercebányai püspök pártfogása alatt fog megjelenni. Megrendeléseket (ára 1 frt. 20 kr., bolti ára 2 frt. leend) szerkesztőségünk is elfogad.

— **Bardon József** székesfejérvári főtanító urnak lapunk mai számában közölt figyelemre méltó cikkje, írásbeli dolgozat volt a f. évi szeptember hó 21-én a főtanító ur által letett tornatanítói képesítő vizsgálaton, melyet is igen szép eredménnyel állott ki.

— **Kérelem.** Tisztelettel kéretnek mindazok, kik akár a volt Casino, akár a Vörösmarty-kör könyvtárából könyveket vittek el olvasás végett s eddig még nem adták vissza, hogy azokat minél előbb beadni, sziveskedjenek.

— **Gonda Lajos** es. kir. közös hadseregbeli és honvédségi reform. vallású tábori főpap e hó 21-én látogatta meg városunkat. A helyben állomásozó reform. vallású hadfiaknak a református templomban hatóságos beszédet tartott, majd az elkészülteknek az urvasoráját szolgáltatta ki. Városunkban tartózkodása alkalmával a derék lelkész többeket ismerősök közül meglátogatott s körünkben igen jól érezte magát.

— **A polgári lövöldében** folyó hó 17. és 18-án tartatott meg a szokásos évi zárünnepély. Az ünnepély első napján kevés érdeklőség mutatkozott, a társas-ebéden csak nyolcezen voltak együtt. Vasárnap azonban harminczöten vettek részt a banqueton, mely alkalommal dr. Ligeti József a pesti vendégeket köszönté fel és Juraszek Ferenc a város polgárai egészségére üritette poharát. Délután 4 óra tájban élénkülni kezdett a lövölde és alkonyatkor a táncsterem zsufolóság tömve volt válogatott vendégekkel. Az estélyt a rendezőség tombolajátékkal nyitotta meg, mely feszült érdeklőség mellett folyt le. A nyereményeket igen csinos tárgyak képezték, melyek közül a szép női kezek által himzett munkák voltak a legérdekesebbek. A tombolajáték végeztével kezdődött a táncz, melynek nem akart vége szakadni; a tánczkezdvet mindenestre fokozta Radics Bernát társulatának gyujtó zenéje. Az estély fénypontját a kedves hölgyek megjelenése képezte, kiknek körébe lépve lövészeink beláthatták, mily rögtön változik a földi létben a szerep, a mennyiben a „szép szemek“ből lövelt gyujtó tekinteteknek csakhamar ők váltak czélpontjaivá. — Hogy kik értettek jobban művükhöz, a „szép szemek-e, vagy lövészeink?“ arról hallgat a krónika, mert míg lövészeinken jelvények hirdették dicőségüket, addig a „szép szemek“ érdemjeleiket egy-egy szív keretében rejtik, hova betekinteni lehetetlen, de ha lehetséges volna is, ki tudja, melyik kit illet? Azt azonban nagyítás nélkül állíthatjuk, hogy nem egy férfi szívébe találtak cenzurát. — Legyen szabad megkísérlelnünk a szív lövészek, már t. i. a szépek neveit csinos koszoruba foglalni, a mennyiben emlékeztünk fonala azokat összefűzni képes: Tiringer Mariska, Reé Istvánné, Felmayer nővérek, Lichteckert Antalné, Turiák Etelka, Deutsch Józsefné, Fischer Mathild, Karl Józsefné, Hasman Ida, Rosznagi nővérek, Fischer Eszti Tatárból, Roszberger Károlyné, Löw Lujza és Gizella, Angyal Anna Györfből, Náméy Vilma, Raduiovics Ilka, Schlesinger Hermin, Say nővérek, Lang Ceczilia urhölgyek. Az est fényes sikere a rendezőség ügyes és tapintatos eljárásának köszönhető, miért is részére az ünnepélyre megjelent vendégség nevében elismerést nyilvánítunk.

— **Színházi választmányunk** a színházi ruhatár berendezése ugy más egyéb tárgyaknak színházi czélokra leendő beszerzése tekintetéből a közönség adomány készségéhez fordul, anynyal is inkább bátorodik ezt tenni, mert eddig is önkényt jelentkeztek többen, s színházi czélokra ruhákat egyéb tárgyakat ajánlottak; mindezek folytán felkéri a választmány a t. közönséget, hogy a ruhatár javára különféle nemű öltönyöket, fegyvereket ugy egyéb színházi czélokra használható tárgyakat adományozni sziveskedjenek. Az ilyen adományok Ligeti József választmányi alelnök urnak adandók át; melyek is nyilvánosan fognak nyugtáztatni, hisszük, hogy hazafias keblű közönségünk szinügyünk felvirágoztatása érdekében készséggel siet e szép eszmét megvalósítani.

— **Aigner Lajos** kiadásában Pesten Kakuja i Károly igen becses, németek számára irt magyar nyeltanából megjelentek a következő részeket: Magyar nyelv gyakorló és olvasó könyv, Magyarország német népiskolái számára. Harmadik évfolyan. Ugyanez 4 ik évfolyam. Ezután egy Hilfsbuch für die Hand des Lehrers, német nyelven. — Ugyan itt megjelent: Szenté József tanártól: „A méter mértékek ismertetése az azokkal való számolási mód“ ára 60 kr. Mind ezen igen hasznos és becses művet ajánljuk olvasóinknak!

— **„Néptanítók naptára“** 1875. évre lapunk kiadója Klökner Péter kiadásában megjelent, kiállításra csinos, tartalma érdekes és változatos, főleg néptanítók figyelmébe ajánljuk. Ára 6 kr.

— **Az idei termésről** Ettyek vidéki tudósítónk következőt írja buza: közép termés, a mi van nagyon szép, tavaszi buza meglehető; árpa hiányos; — zab: kitűnő, burgonya, kukorica, répa minden várakozást felülmúló; takarmány szép; — bor a fagy folytán nagyon kevés. A must ára 8 frt. A repce és őszi vetések nagyon szépen állanak.

— **Hangverseny.** Deutsch Willy zongoraművész Budapestről és testvére Deutsch Linka a milánói nagy

opera énekesnője, folyó hó 28-án a magyar királyhoz címzett szálloda nagytermében Neumann Arminné ur hölgy és Landesmann Dávid ur szíves közreműködésük mellett hangverseny t fognak adni. A műsorozat részletei legközelebb fognak közzétetni.

— **Felner Soma** tisztelettel tudatja a n. é. közönséggel, miszerint a Felner-féle házban eddig fennállott lisztkereskedését a nádor-utcai Hübner-féle házba tette át.

— **A szombati napon** tartott hetivásárban a gabnaüzlet még folyóvást szokatlan mérvben pangott. Számos panaszt hallani mindenfelől, hogy ily üzletpangásra az év ezen szakában nem emlékeznek. A termény hozatal nagyobb részét az új kukoricza tette, de ez is nagyon csekély mérvben adatott el.

— **Megadta neki.** A „Székesfehérvár és Vidéke“ utóbbi számában minden áron azt igyekeznek bizonyítani, miszerint Bokodynak városunkban időző társulata csak is kitűnő erőkből van szervezve s az igazság érdekében egyes tagokra hivatkozik. A legfűrészből az egészben az, hogy e kitűnő erőkből szervezett társulattól csak is ötöt talált említésre méltónak, a többiről nagy bölcsen hallgat. Nem akarjuk e helyen felemlíteni, hogy a társulat többi tagjai hol és mely társulatnál voltak mint másod s harmadrendű sőt itt-ott negyedrendű művészek alkalmazva, ha azonban lapjaink tisztelt szerkesztője ebbeli kétségeit oloszlatni akarja, szívesen szolgálunk kimerítő adatokkal. Annyit azonban mégis bátrak vagyunk — kegyes engedelmével megjegyezni, — hogy a jelenleg városunkban működő szintársulat bizonyára megvan győződve arról, hogy a sajtó legjobb szolgálatot tehet neki akkor, ha végképpen hallgat róla. A mi pedig színi bírálatainkra vonatkozó megjegyzéseit illeti, szerénytelenség nélkül bátran állíthatjuk, miszerint azok Bánky Olivér zöld felfogásáig soha sem súlyednek. Azon rágalmat pedig határozottan visszautasítjuk, mintha mi sugalmazókra szorulóknak, különben ugylátszik, hogy lapjainknak egész rémképévé lett cikkeink mellé sugalmazókat tüntetni fel.

— **Az ásatások** a római régészettel foglalkozó egyénekre nézve is igen érdekessé kezdenek válni. A basilika északi apsis tornya mögött levő iszonyu erős falazatból több római faragvány látszik ki, melyek közül kiváló figyelmet érdemel azon latin feliratos kő, melyet most emelnek ki. Henszlmann ur — miként több ízben említé — ámbár számos helyen eszközölt ásatásokat, de ilyen díszes köre még eddigé sehol sem akad, úgy hogy az egész fáltömeg, melyből e római követ kiemelik, a római műemlekek valóságos arany bányájának nevezhető. Ebből látható, hogy monumentális műépítményeink létesítésénél is fölhasználták a derék, hatalmas római köveket, mely eljárást akkor épügy vandalizmusnak kellene keresztelnünk, mint az újabb időben a residentia emelésénél előforduló pusztítást. Azonban ezt más szempontból kell megítélnünk. A mult század végén a műértők hiányában épen az volt a divat, minek most ellenkezőjét praktizáljuk; akkor mindent, mi a renaissance igényeinek meg nem felelt, ledöntöttek s a köveket az újjászületés stíljében tervezett épületeik emelésénél földolgozták; míg ma a legnagyobb anyagi áldozatok, fáradság- és szorgalomteljes buvázkodás mellett felásatjuk a romokat, tanulmányozzuk a töredékes maradványokat, hogy bebizonyítsuk Európának, miszerint a magyar nem volt barbár nemzet, hogy a magyarnak is volt virágzó művészete! Legközelebb a templom északi oldalán, a püspöki udvarfőalé-jában fognak ásní, hogy kiderítsék, vajlon az északi oldalon levő 2 ik kápolna fala befelé minő nyomokra vezet? A mi a Mátyás féle mausoleumot illeti, az ásatások már a kert belsejében be vannak végezve csupán a véleményezett sir felbontása hiányzik még, mely — mint értesültünk — e hó 24 én fog megtörténni Trefort minister ur jelenlétében, ki városunkat valószínűleg meg fogja látogatni. Azon esetre pedig, ha e látogatás elmaradna, a sirt 26 án fogják fölfedni. Bárha Mátyás dicső királyunk porait lelnők benne! — r.

— **Az idej ellenőrzési szemle** a honvédség részéről folyó évi november hó 9-ik és 10-ik napjain fog megtartani a honvédségi laktanya udvarán.

— **Városi közgyűlés.** A f évi okt 17-én tartott városi bizottsági közgyűlés tárgysorozatát lapunk mult számába már hoztuk, most csak a gyűlésről szólunk röviden. A főreáltanodai 9-es bizottság előterjesztésére a francziayelv tanári állomás 250 frt. évi fizetéssel rendszeresítetvén, pályázat hirdetése határozatott. Ugyanezen említett bizottság jelentése szerint addig is, míg a németnyelv és irodalmi tanszék betöltetik, Mendlik Alajos, Madaras Elek és Vadkerty József tanárok szíveségből a tanításra ajánlkoztak, az illető tanszékkel járó fizetés a helyettesítés tartamára közöttük megfelelő arányban felosztatik. — Az állomásra különben a pályázat kihirdetteget. — A francziayelv tanszék egy évre ideiglenesen mint értesültünk már be is töltetett. Megválasztott: Herceg L. Viktor lapunk derék munkatársa s városunkban jól ismert angol s francziayelvtanár.

— **„Otthon“** című Závodszy Károly szerkesztése alatt megindult szépirodalmi és ismeretterjesztő folyóirat első száma megjelent s hozzánk beküldetett. A belső tartalom igen változatos, jelesebb fiatal írónktól hoz igen érdekes közleményeket, többi közt Petőfi 6 kiadatlan művét is hozza. Közöl cikkekkel Törs Kálmántól, Endrődi Sándortól, György Aladártól, Závodszyktyól, László Mihálytól. Ezen irodalmunkban eddig

páratlan vállalatot, melylyel hazai irodalmunk valóban sokat nyert, kiválólag ajánljuk olvasóinknak.

— **A Dömötöri marhavásár meg fog tartatni.**

— **Beküldetett** az előfizetési felhívás az „Evangyeliomi Protestáns lapra“ Balogh Ferenc szerkesztése alatt megjelenik Debreczenben; ugyancsak beküldetett „A szegedi képes naptár“ csinos kiállításban, változatos tartalommal bir.

— **Törvényszéki terem.** Folyó hó 15-én tárgyalatott súlyos testi sértéssel vádolt Béka István ügye, ki gazdája Vindisch Mihály (Hercegfalván) által egy csinyért megfenyitvén, ennek megboszulásául — gazdáját egy élesen kiköszörült késsel megtámadta és mellébe dőlte, minek következtében rajta súlyos testi sértést ejtett. Vádlott tettét beismerte és bevallotta, hogy ő elhatározott szándékkal boszúból szurta meg gazdáját, ugyanezért tette közel áll a gyilkossági kísérlethez, mit azonban constatálni nem lehetvén — vádlott a súlyos testi sértés elkövetése miatt mondatott ki büntetésnek, s ezért két évi börtönrre ítéltetett, minthogy a kir. ügyészség vádlottra csak egy évet kért, azért annak javára az ítélet fellebbezte is valamint a vádlott is. — Folyó 19-én tartott tárgyalásból: Udvardi József sörédi lakos, Ivanics József szinte sörédi lakosnak — mikor ez a szőlőből jött — utját állván — állítólag apja bántalmazása miatt megtámadta és egy karóval rajta súlyos és könnyű sértéseket okozott. Ezen megtámadásnál vádlottnak apja is jelen volt, ki azonban egész vedőlegesen viselte magát, nem igyekezvén fiát a verekedésben megakadályozni. Ezen büntetből kifolyólag midőn Udvardi József a községi eljárás által — élén a bíróval — bekisértenni szándékolatott — már otthon lévén — vádlott a bírónak ellenszegült, sőt az társaival egy vasvélával kiütvén, megis lötte. Vádlott Udvardy József súlyos testi sértés ellenszegülés és bíróság tetleges bántalmazása miatt hat havi börtönrre, — apja Udvardy István pedig, — mint, a ki apai kötelességét mulasztá el midőn fiát meg nem akadályozta a tetlegességben az apai kötelesség mulasztásának következtében vétkeinek találatvén — törvényszéki megdorgálásra ítéltetett; kir. ügyészség azonban mint kettőre, valamint Udvardy József is fellebbezett. — Október hó 20-án tartott üléséből a következőket jegyeztük fel: Antal Ferenc és Horváth Imre moóri lakosok az uradalom kárára másfél öl fa tolvajlása által elkövetett tolvajlás miatt a tetnek általuk történt beismerése után első 2 havi, utóbbi 1 havi börtönrre ítéltetett. Az ítélet ellen midketten fellebbeztek.

— **A katonai laktanyát** a lemult héten igen élénkítették az ellenőrzési szemlére megjelent tartalékos katonák. A jelentkezést elmulasztott hadfiak a törvény értelmében fogság büntetéssel fognak sújtatni. Az utószemle november 30-án tartatik meg.

— **Hirtelen halál.** Egy bérkocsis a napokban hirtelen rosszul lett és alig pár percnyi szenvedés után kimult ez árnyékvilágból.

— **A színházi előadások sorozata** következő: Vasárnap oct. 25-én délután: „Két huszár s egy baka.“ Népszínmű. Vasárnap oct. 25-én este: „A betyár kenderője,“ népszínmű. Hétfőn oct. 26-án: „Fokról fokra,“ színmű. Kedden oct. 27-én: „Matrózok,“ operette 1 felv. „Házasetlet sórtatója,“ táncz. Szerdán oct. 28-án: „Londoni koldusok,“ színmű. Csütörtökön oct. 29-én: „Dr. Vespe,“ vigj. 5 felv. először. Pénteken oct. 30-án: Színet. Szombaton oct. 31-én: „Szép Helena,“ operette 3 felv. Vasárnap nov. 1-jén: „Ripacsos Pista dolmánya,“ népszínmű.

— **Lapunk** 42. számában megjelent képtalányok értelme ez: I. „Ernani.“ II. „Párbaj.“ Helyes megfejtés egy sem érkezett be.

— **Egy fiatal ember,** ki már, 2 és 1/2 évig működött a jegyzői pályán mint segéd; katonának soroztatván be — most miután ott idejét leszolgálta állást keres. Tudakozódhatni Gyurkovics János orvos urnál Budakeszen u. p. Ó-Buda.

— **Egy ügyvédjelölt,** ki már e minőségben Baján egy évet töltött, mit jó bizonyítvánnyal s törvszéki végzéssel igazolhat — ohajtana sz. fehérvári ügyvédnél alkalmaztatni f. é. november 1 től. Szíves ajánlatok E. G. czim alatt „Baja“ hetilap szerkesztőségéhez Bajára küldendők.

© **Színházi hírek.** Szombaton, oct. 17-én telt ház előtt adatott: „Elkényesített férj.“ Vigj. 1 felvonásban. A szereplők: Kendi és Kendiné meglehetősen ügyes kezettel oldották meg feladatukat. A darab után következett „Tréfás cseh kettős“ táncz lejtőit Vida Katalin és Tóth Somát élénken megtapsoltak. Következett a „Szép Galathea,“ operette 1 felv. Bényeiné (Ganymed) eleven játéka hatott, s a közönséget folytonos derültétségben tartá. Szilágyi (Mydas) szerepében feltalálta magát. Pygmalion szerepe azonban nem Tolmanak való, kinek nincs valamire való hangja. Nem is kívánhatjuk tőle, hogy egyéniségevel mereven ellenkezőt játsszon. — Vasárnap, oct. 18-án adatott: „Vén bakancsos és fia a huszár.“ Népszínmű 3 felv., Szigethy Józseftől. Az előadás sikerültnek mondható, a menyenyiben a szereplők egymást igyekeztek felülmúlni. Közönség középszámmal. — Hétfőn, oct. 19-én: „Nők az alkotmányban.“ Eredeti vigjáték Tóth Kálmántól került színrre. Igen talpraesett és korszerű darab 3 felvonásban. A szereplők közül megemlítjük Szilágyit, ki Bánfalvi földbirtokos szerepében igen sikerülten játszott;

csak az öltözet ellen van kifogásunk, mert az inkább hasonlított napszámoséhoz, mint egy gazdag földbirtokoséhoz. — Ardainé (Krisztina) igen ügyesen adta a nagyravágyó, kortes nőt, ki férje fölött uralkodik és őt akarata allenére követnek választatja. — Megemlítettük még Kendit (báró Szlankaményi) a társulatnak egyik ügyesebb tagja ha nem is teljes sikerrel játszott, de úgy látszik, hogy áttanulmányozta szerepkörét. — Szép, mint (Borbócs) inkább egy jóra való magyar korcsmáros volt, mint eselszövő és megvesztegethető kortesvezér. A többi szereplőről keveset szólhatunk, igyekeztek, de siker nélkül. — A nézőtér üres volt. — Kedd, oct. 20-án: „Egy szó a miniszterhez.“ Vigjáték 1 felv., fordította Vizváry. Örsy neveltséges alakot csinált Kaunitz hercegből. Breznai (Oppenheimer) jól alakított, csak előadása volt nehézkes. Kőműves a csizmatisztító Hanzí alakítását meglehetősen vitte keresztül, ámbár egy kissé túlzott. A többi szereplők játékáról nincs mit szólnunk. — A vigjáték után „Tót kettőt“ tánczolt az összes ballet személyzet. — Ezt követte: „Eljegyzés lámpafénnyel.“ Vig operette 1 felvonásban. A szereplők megállták a sarat. A közönség kevés számmal. — Szerdán, october 21-én: „Az erdő szépe.“ Színmű 5 felvonásban. Dancz Nina Pálma szerepét áttelegülten játszotta; Szabóné (Luiza) érdelemmel játszott; Szilágyi (Guy Chatel Albin) sikeres eredményel oldá meg feladatát. Barátosi ügyetlenül forgódott a színpadon, s Morel gyárosból valóságos lakatos legényt faragott. Örsi nem találta magát szerepébe, taglejtése szegletes. A rendezés ellen sok kifogás tehető. Közönség középszámmal, a páholyok üresen maradtak. — Csütörtökön, oct. 22-én: „Ha te úgy én is ügy.“ Az előadás összesség volt és meglehetősen sikerült. A szereplők igyekeztek feladatuknak megfelelni. Ezt követte: „A pajkos diákok.“ Vig operette 1 felvonásban. Breznai ügyes alakításával, Bényeiné kedves énekével és Szilágyi jóízű humorával hatott. — A vigjáték után Vida Katalin a „lovász táncz“ ot mutatta be. A tánczosnő zajos kihívással lön kitüntetve. — Szombaton, oct. 24-én felemelt helyárrakkal, bérletszűnetben adatott: „A gerolsteini nagyhercegnő.“

Legujabban megjelentek

és
Klökner Péter

könyvkereskedésében Székesfehérvárról kaphatók:

- Leroy. A történelem kath. bölcészete, 2 köt., ára 3 frt.
Tóth. A helyszínrajz és földkép készítés, ára 2 frt.
Horváth. Néhány szó a végrehajtó intézmény érdekében, ára 60 kr.
Fábián Gábor. Anthologia, ára 1 frt.
Dr. Bock E. Egészségtan a nép számára, ára 1 frt.
Fekete Lajos. A magy. orsz. ragályos és járványos kórok rövid történelme, ára 80 kr.
Georges Elliot. Holt Felix a radikális, 2 köt., ára 3 frt.
Rutilius Claudius. Utleírása, ára 60 kr.
Haug Ferencz. A törvényszéki teremről, 2 k., ára 2 frt.
Montanus. Kristus und seine Kirche, ára 1.50.
Die Fortschritte auf dem Gebiete der theor. Chemie, ára 60 kr.
Die Fortschritte auf dem Gebiete der Astronomie, ára 60 kr.
La Mara. Musikalische Studienköpfe, I. Bnd., ára 3 frt.
Der Bildungsgang des Menschen nach Darwin in lustigen Bildern und Wersen, ára 60 kr.
Hiller Ferd. Landwirthschaftliche Mittheilungen, pro Complet pr. 5 fl.
A. Ruef. Baumeister's Anleitung zum Betriebe der Pferdezucht, ára 2.16.
F. W. Hackländer's Werke III. Aufl., I. Liefng. Preis per Lieferung 20 kr.
Brockhaus Conversations-Lexicon, XII. Aufl. in 180 Liefngen, Preis per Lieferung 30 kr.

Gabona-ár

október 24-én.

Alsó-ausztriai mérő.	frt kr		
	frt	kr	frt
Tiszta buza	4 40	4 20	4 —
Kétszeres	3 60	3 50	3 40
Rozs	3 30	3 20	3 —
Árpa	2 50	2 40	2 20
Zab	1 60	1 55	—
Kukoricza	2 —	1 90	1 80

Felelős szerkesztő: Hattyuffy Dezső.

Hirdetések.

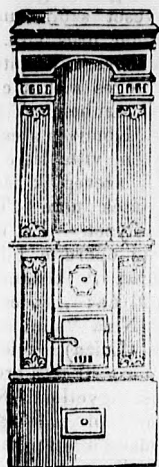
Két jó házból való ifju, teljes ellátásra elfogadtatik

Klökner Péternél.

Előnyös azokra nézve, kik zongorálnak, mivel egy kitűnő zongora rendelkezésükre áll.

Veisz János

fazekas, Sz.-Fejérvárott,
(Ivó-utca, 8. sz. saját házában.)

Bátorkodik a nagyérdemű közönséget figyelmeztetni, saját készítményű felső-ausztriai földből (Thon) készült fehér porcellán

svédhoni kályhákra,

melyek nála részint készen kaphatók, részint megrendelés folytán: fa, kőszén és coaksz fűtésre legcélszerűbben elkészítetnek.

Kandalót csak megrendelésre fogad el.

Továbbá készít táblás-kályhákat, bármily nagyságban takaréktűzhely-, konyha- és istállóba való táblákat bármilyen színben, ugyiszinte elfogad mindennemű kályha-rakásokat s

javitásokat,
a legjutányosabb árak mellett.

Árverési hirdetmény.

Mely szerint közhírré tétetik: hogy a tek. kir. e. f. tvszéknek 3786. 3787. 3788. sz. végzései folytán Uhlarik Terézia s érdektársai felperesek részére Dienes Ferencz baracska lakos és földbirtokos alperes ellen f. é. július hó 15. bíróság lefoglalt s 4000 forintra becsült ingóság, u. m.: egy nagyszerű gőz cséplőgép,

f. 1874. évi nov. hó 4. napján
d. e. 9 órakor

ugyan a fent címzett kir. tvszéknek f. évi 5112. 5113. 5114. sz. végzései alapján nevezett alperesnek a baracska határban lévő nagyhalmi pusztáján nyilvános árverés útján azonnali készpénz fizetés mellett eladatni fog.

Kelt Sz.-Fejérvárott, 1874. évi október hó 3.

Ivánszky János,

kir. tisztelettel végrehajtó.

Vörösmarty könyvnyomda

Székesfejérvárott,
kaszánya-utca 6 sz. (régi 151.)

Ajánlja jól berendezett üzletét, minden néven nevezendő könyvnyomdai munkák izléses, gyors és pontos elkészítésére jutányos áron.

Raktárt tart

a ft. plebaniák számára:

anyakönyvek és anyakönyvi kivonatok, valamint számadási ıvekből.

Községek számára:

pénz, vagyon és számadási, árvtügyi, békebíráskodási és közigazgatási, telekkönyvi-, közmunka-, adóbeli- és ujonozási nyomtatványokból.

Továbbá kaphatók összeírás-ıvek, ló, mállásállat és szarvasmarha állományról ugyiszinte fedeztetési jegyek.

Takarékpéztárak és kölcsönegyletek számára megrendelések esetére minták szıcsesen küldetnek. Vidéki megrendelések azonnal teljesítetnek.

Üzlet-megnyitás.

Alulírott tisztelettel tudatja a Székesfejérvár város és környéke t. közönségével, hogy mindennemű lakatos, építkezési és gépészeti munkákat, valamint légszesz-, víz- és gőzvezeték, csillár, varrógép és gazdasági gépjavitásokat elvállal és jutányos ár mellett elkészít.

Miért is a t. cz. közönség szives pártfogását kikéri

Starke Ernő,

a helybeli légszeszgyár volt gépésze.

Lakik: kigyó-utca 4. sz.

Geschäft-Gröffnung.

Einen Hochverehrten Adel und P. T. Publikum von Stuhlweissenburg und Umgebung zeige ich höflichst an, daß ich alle Arten Schlosser-, Bau- und Maschinen-Arbeiten so wie auch Reparaturen von Gas-, Wasser-, Dampfleitungen und Lustern, Nähmaschinen und Landwirthschaftliche Maschinen verfertige.

Um geneigten Zuspruch bittet

Hochachtungsvoll

Ernst Starke,

gewesener Monteur der hiesigen Gas-Anstalt.

Schlangengasse Nr. 4.

Siremlék-koszoruk

készített virágokból ugyszinte mesterségesen szárított virágokból készült tartós, ugynevezett

immortelli

koszoruknak

nagy választéku raktára van

Huber György

kereskedésében Székesfejérvárott,
városház-tér, Zichy házban.

Ein neues Abonnement beginnt eben auf:

Cornelia

Wiener Illustrierte Moden- und Damenzeitung.

Am 1. und 16. eines jeden Monats erscheint regelmässig eine Arbeits-Nummer von 8 Seiten, eine Unterhaltungs-Nummer von 4 Seiten, ein Schnittmusterbogen im grössten Format. Preis vierteljährlich mit freier Postzusendung nur fl. 1. 20 kr. ö. W. ganzjährlich bei Voransbezahlung nur fl. 4.50 kr. ö. W.

Noch nie, seitdem es Journale giebt, hat sich ein Blatt so rasch in allen Kreisen der Gesellschaft eingebürgert, wie die „Cornelia.“

Solche Erfolge können nur durch wirkliche Gediegenheit, Reichhaltigkeit und Billigkeit erzielt werden, und da Zahlen besser beweisen als Worte, geben wir eine vergleichende Uebersicht des Inhalts während der letzten drei Monate der „Cornelia“ und daneben des „Bazar.“

Die „Cornelia“ brachte:	Der „Bazar“ brachte:
344 Abbildungen	345 Abbildungen
78 Schnittmuster	66 Schnittmuster
49 Sticker-Vorlagen	9 Sticker-Vorlagen

Die „Cornelia“ enthielt somit, bei um ein Fünftel billigerem Abonnement-Preise, in drei Monaten nur eine Abbildung weniger als das Konkurrenzblatt, dagegen zwölf Schnittmuster und vierzig Sticker-Vorlagen mehr! Die „Modenwelt“ enthielt in denselben drei Monaten 36 Schnittmuster und 30 Sticker-Vorlagen weniger als die „Cornelia.“

Der Zweck des practischen Theils der „Cornelia“ ist, vermitteln der grössten Mannigfaltigkeit von geschmackvollen und doch einfachen Moden, sowie zahlreichen Handarbeiten, welche sämmtlich in den eigenen Wiener und Pariser Künstler-Ateliers der Verlags-Handlung auf Holz gezeichnet und geschnitten werden, ein unentbehrlicher Rathgeber im täglichen Leben zu sein, sowie durch die vollkommenste Brauchbarkeit seiner deutlichen Schnittmuster jeder Dame Gelegenheit zu bieten, ihre eigene und der Kinder Toilette, Wäsche u. s. w. mit bedeutenden Ersparnissen selbst anzufertigen.

Der Inhalt eines Jahrganges der „Cornelia“ bezieht sich auf mindestens 1500 Original-Illustrationen, 200 Sticker-Vorlagen, 360 Schnittmuster, und es ist eine unumstössliche Thatsache, dass die „Cornelia“ das preiswürdigste und reichhaltigste Modenjournal von ganz Europa ist.

Die Redaction des belletristischen Theile stellt sich als Grundsatz, nur stylvolle, unterhaltende und belehrende Original-Artikel und künstlerisch ausgeführte Original-Illustrationen zu geben; sie will bildend und erfrischend auf die Frau wirken und wird darin durch Beiträge der beliebtesten Schriftsteller und Künstler unterstützt. Abonnements werden per Postanweisung entgegengenommen vom Cornelia-Verlag, Wien VI. Magdalenenstrasse 23.

Odvas fogak betöltésére

nincs hatályosabb és jobb szer, mint cs. k. udvari-fogorvos **POPP J. G.** Bécs, Stadt, Bognergasse Nr. 2.

Fog-óloma,

melyet mindenki saját maga könnyen és fájdalom nélkül tehet a fogba, a mely aztán a fogrészekkel és a foghúsral szilárdul egyesül, a fogat további romlástól megóvja s a fogfájást megszünteti.

Anatherin-fogpép

cs. kir. fogorvos dr. Popp J. G.-től Bécs, Stadt, Bognergasse Nr. 2. Ezen készület föntartja a lélegzés frissességét és tisztaságát, ezenkívül vakító fehérséget kölcsönöz a fognak, azokat a megromlástól óvja s erősíti a foghúst.

Anatherin-szájviz

dr. Popp J. G. cs. kir. fogórvostól készítve Bécsben, megóvja a fogakat a kitérésztől, elhárítja a fogfájást és a fogkőképződést, és eltávolít minden rossz szagot a szájból. Mint a legjobb fog-, száj tisztító szer méltán ajánlható mindazoknak, kik mesterséges fogakat viselnek vagy foghús fájdalmakban szenvednek. Mozgó fogak e szer által ismét megerősödnek.

Kaphatók: Székesfejérvárott: Braun J., Diebálla György; Deutsch A. és fia, Lovasber nyben; Heiszler gyógyosz. Moirótt: Jenezy Palotán: Würfl gyógyosz. Veszprém: Gutthard és fia; nál. Dunaföldvár: Lukács A. és Kubányi S. gyógyosz. Duna-Vecsen: Kllinke gyógyosz. Kun-Szent-Miklóson: Tóth S. gyógyoszertárában.

40 akó 6 éves bor eladó.

A venni szándékozók kéretnek,

Polgárdin, Zinedt Alajos

nagyvendéglőshöz fordulni.

Alulírott ajánlja felállított

Triffaili köszén

raktárát,

melynek mázsája házhoz szállitva 65 kr.

Tisztelettel

Süss S. L.

lakik:

nádor-utca, Radulovics-féle házban.

Eladó tehének.

Ravasz Ignác tisztartó urnál Duna-Adonyban több rendbeli fejős és vágásra alkalmas

tehenek

készpénz fizetés mellett eladatnak.

Venni kívánók bármikor jelentkezhetnek.